І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 110. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 16-го ЧЕРВНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 16, 1966 No. 110. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 15 червня 1966 р.

В АМЕРИЦІ

ГАРРІ С. ТРУМАН — ПОЧЕСНИМ ГОЛОВОЮ Комітету, який відзначає Золотий Ювілей подружжя колишнього президента Двайта Д. Айзенгавера. Айзенгавер 1-го липня відзначить 50 років свого одружіння. Співголови Ювілейного Комітету Боб Говп і Роберт Б. Андерсон попросили Трумана, щоб став почесним головою Ювілейного Комітету, і Труман погодився на це. Ювілейний Комітет плянує подарунок Айзенгаверові у формі нового коледжу його імени, який почне діяти восени 1967-го року, прийнявши 300 студентів. Пізніше цей коледж зможе вмістити 1,500 студентів. Президент Джансон особисто розмовляв із Айзенгавером в справі цього коледжу в місцевості Сенека Фоллс, Н. Й.

МІНІ ПРОТИ РУТЕРА в справі бойкоту Міжнародної Робітничої Організації в Женеві, Швайцарія. Голова Американської Федерації Праці — Конгресу Індустріних Організацій Джордж Міні вирішив, щоб американська делегація, очолювана Рудольфом Фоплем, залишила збори Міжнародної Робітничої Організації в Женеві після того, як на провідника сесії був вибраний представник комуністичної Польщі. Голова спілки Об'єднані Автомобільні Робітники Америки Волтер Рутер заявив, що залишення зборів у Женеві було „немудре і недемократичне". Виконна Рада АФП-ІО має вирішити цю справу. Сподіваються, що Міні переможе, і Рутер тільки протестуватиме проти політики Міні.

ПОВАЖНИЙ ВІДСОТОК АМЕРИКАНСЬКИХ збройних сил заживає різні наркотики, як це виявилося під час переслухань колишнього летуна Морської піхоти „Френка", який зізнавав в Сенатській підкомісії. Цей Френк признався до того, що він, після спожиття наркотиків і випиття пива, застрелив двох південних в'єтнамців. Френк був у товаристві д-ра Роберта Бирда із клініки для наркоманів в Гарлемі в Ню Йорку, який виявив, що коло 110.000 вояків заживають наркотиків. Сенатор Джевітс домагався, щоб Департамент Оборони надіслав Сенатові звіт про цю справу. Пентагон покищо не зайняв становища до цих зізнань.

КОМУНІСТИ ПЕРЕШКОДЖАЮТЬ ДІТИ до порозуміння між Панамською Республікою і ЗДА в справі нового каналу, який проєктується збудувати через панамську територію. Новий канал мав би бути на поземі океану, щоб великі океанічні кораблі могли пливсти без шлюз. Панамський міністер закордонних справ Фернандо Елета оскаржує комуністів в тому, що спричиняють заворушення в зоні Панамського Каналу, щоб загострити взаємини між Панамою і Вашингтоном. Елета при кінці цього тижня прибуде до Ню Йорку на чолі делегації, яка переговорюватиме в справі нового каналу, який був би під суверенітетом Панами і мав би спільну адміністрацію: американсько-панамську.

У СВІТІ

У НЕДІЛЬНИХ „ВИБОРАХ" В СССР ДО ВЕРХОВНОГО СОВЄТА ВСІ „ВИГРАЛИ": офіційно проголошено, що „обрано" 1.517 кандидатів з одної партійної листи, яка не мала суперників. За традиційним звичаєм совєтської статистики — із 144 мільйонів зареєстрованих громадян, управнених до голосування, голосувало 99.94%, а всі кандидати дістали по 99.80% голосів. Хто хоче, хай вірить.

СОВЄТСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР АЛЕКСЕЙ КОСИГІН ЗАЯВИВ на бенкеті в Гельсінках, що Совєтський Союз вдоволений політикою „невтральности та приязни супроти СССР", що її проголосив теперішній фінляндський уряд, сформований 27 травня ц. р.

Т. ЗВ. ПОСТІЙНА ГРУПА НАЙВИЩОГО ВІЙСЬКОВОГО КОМАНДУВАННЯ НАТО У ВАШИНГТОНІ БУДЕ ЗЛІКВІДОВАНА — офіційно проголошено. Таке рішення прийнято на минулотижневій конференції Ради НАТО в Брюсселі. Ця Постійна Група складалась з генералів ЗДА, Британії і Франції та західньо-німецького генерала-обсерватора. Ця установа буде взагалі скасована, а головне командування НАТО в Европі буде перетворене в генеральний штаб.

В АМСТЕРДАМІ В ГОЛЛЯНДІЇ ВИБУХЛИ в минулий вівторок бурхливі вуличні заворушення, коли банди занархізованої молоді почали демонструвати у користь страйкуючих будівельних робітників. Грабунки й насильства та сутички демонстрантів з поліцією прийняли такі розміри, що поліція звернулася до війська з проханням щодо заведення ладу.

СОВЄТСЬКИЙ АМБАСАДОР У СХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ, ПЬОТР АБРАСІМОВ ПЕРЕКОНУВАВ посадника Західнього Берліну Віллі Брандта, що його саме обрано знову на голову Соціял-демократичної партії Західньої Німеччини, щоб він і його партія перебрали ініціятиву задля покращання атмосфери у відносинах між Західньою Німеччиною і Совєтами. Повідомлюючи про це, західня преса підкреслює, що Москва плянує значне зредукування своїх військ у Східній Німеччині — в ім'я отакого відпруження атмосфери.

У ПАРИЖІ ЗАСІДАЄ ПАРЛЯМЕНТАРНА АСАМБЛЕЯ Західньої Европейської Унії. Ця організація складається з Британії і шістьох країн Европейської Економічної Спільноти. Німецький соціял-демократ Карльо Шмід обраний вже четвертий раз на президента тієї Асамблеї, яка має дорадчий голос. Теперішньою головною проблемою Асамблеї є криза в Атлантійському Союзі (НАТО) з уваги на політику Франції де Голля. Звіт Комісії оборони з'ясує колишній військовий міністер Британії Дункан Сандіс.

ІНДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР, ПАНІ ІНДІРА ГАНДІ, ВІДВІДАЄ в половині липня Москву, щоб у розмовах з совєтськими проводирями розвіяти підозру, наче б Індія вирікласть своєї невтральности в заміну за економічну допомогу від Америки. Совєтська преса гостро критикувала девальвацію індійської валюти, переведеної буцім-то „під диктатом американських капіталістів".

КОМУНО-КИТАЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЧУ ЕН-ЛАЙ МАВ ПРИБУТИ до Букарешту вже 16 червня ц. р. з офіційними одинпятиденними відвідинами. Чу Ен-лай формально віддає візиту румунському прем'єрові Іонові Джорджові Мавреорові, який двічі їздив до Пейпінгу неначе-б то з посередницькою місією у совєтсько-китайському „ідеологічному" спорі. Румунія зберігає „невтральність" у тому спорі і старається підкреслювати свою незалежність від Москви.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОМОВЛЯЄ ДО ГЛУХИХ

Галодет Коледж у Вашингтоні є єдиною в світі високою школою для глухих. Не диво, що коли там минулого тижня відбувався закінчення академічного року та врочистість випуску тих, що закінчили студії, президент Джансон сам запросився на цю врочистість та виголосив до студентів промову, заповідаючи нові і ще більші зусилля Уряду в допомозі громадянам перемогти їхні фізичні недомагання. Промову Президента „перекладав" для студентів на зрозумілі для них знаки руками професор едукації Луї Фант.

Раск перестерігає проти зменшування армій внаслідку сповидної безпеки

Вашингтон. — Державний секретар Дін Раск перестеріг проти зменшування видатків на збройні сили з відкликуванням на нібито безпеку у світі. З своїй промові на з'їзді. Ротарі-клюбів в Денвері Дін Раск ствердив, що „найпевнішою дорогою до втрачення миру є послаблення інструменту, яким мир збережено". Це була виразна алюзія до політики французького президента де Голля, який відкликав французькі збройні сили з спільних збройних сил НАТО та зажадав забрати з Франції геть головну кватиру НАТО. Раск висловився проти повернення в Европі стану, коли тамошні держави не були пов'язані спільним союзом і спільними політичними цілями і тому старалися здобути — кожна держава на власну руку — користі коштом своїх сусідів. З виразним натяком на заплянований на 20-го цього місяця відвідини де Голля у Москві, Раск признав, що зв'язки з комуністичними країнами Европи можуть відбуватись „індивідуально або колективно", але підкреслив, що „мусить бути спільна західня політика" і тому він підтримував існування Ради НАТО, де міністри всіх союзних країн сходяться „для виміни ідей та інформацій". Раск висловився, зрештою, за покращання взаємин із комуністичними країнами і тому підтримував підписану з Совєтами умову щодо створення взаємних консулятів, — цей договір застряг в Конгресі, де він не знайшов прихильного відгуку.

Уряд у Південному В'єтнамі обмежує права конституанти

Сайгон. — Уряд прем'єра-генерала Нгусна Као Кі перевів через 20-членну керівну хунту, що складається з 10-ох генералів і 10-ох цивільних осіб, постанову, що конституанта, яка має бути обрана у виборах 11 вересня ц.р., має тільки виготовити текст конституції, а після проголошення її буде розв'язана. Таким чином конституанта не зможе діяти, як парлямент і створити новий уряд — чого саме домагалися лідери буддистів. Рішено водночас, що конституанта буде складатись з 123-ох членів, а не 159, як це поручала виборча комісія. Це рішення хунти, чи пак теперішнього військового правління, у практиці продовжує його існування на дальших кілька місяців. Це напевне дальше загострить внутрішні відносини, бо буддистські лідери рішуче вимагають зміни військового уряду та головно відсунення від влади генерала Нгусна Као Кі. У цій акції войовничі буддисти пробували сформувати в останніх днях тричі походи проти існуючого там режиму та Америки, однак в усіх випадках поліція розігнала кількасот демонстрантів сльозним газом. Все ж, демонстранти спалили два джипи, з них один військовий американський віз, при чому трьом американським військовикам ледви вдалося врятуватись перед фанатиками. Демонстрації складали монахи, монахині, юнаки і підозрілі елементи, які завжди присднуються до всяких вуличних авантюр. Демонстранти намагалися дістатися перед американську амбасаду, при чому вони плянували — передати, як „дарунок президентові Джансонові" — скриньку з американськими гранатами із сльозним газом. Поліція не допустила до тієї дітвацької демонстрації. Голова Інституту для світських справ при З'єднаній Буддиській Церкві, Тіч Там Чал, який закликав не робити вуличних демонстрацій та не ставити на вулицях малих буддистських вівтарів, що перешкоджують вуличному рухові, не мав успіху у тих своїх заходах — ані в Сайгоні, ані тим паче в місті Гуе, де все ще провідну роль грають войовничі буддистські монахи. Їхній лідер, монах Тіч Трі Кванг перебуває в шпиталі, куди забрали його під час його добровільної голодівки. Він буцім-то зійшов із своїх 105 фунтів ваги до 88 фунтів і тратить мову. Центральний уряд прем'єра Нгусна Као Кі все ще не вживає ніяких енергійніших заходів, щоб підпорядкувати собі управління в тому місті.

Сирвеєр 1 відпочиває під час 14-денної ночі на Місяці

Пасадена, Каліфорнія. — З Джетової лабораторії повідомили, що ракета Сирвеєр 1 прислала на Землю велике число світлин, між якими є і прекрасні фота з того моменту, як над місяцем заходить Сонце. 14-го червня на Місяці почалася ніч, яка триватиме 14 днів, під час того Сирвеєр мусітиме відпочивати, бо на Місяці є тільки легке світло, що надходить від освіченої Сонцем Землі, яка віддалена на чверть мільйона миль. З надісланих світлин виходить, що над Місяцем мусить бути легка атмосфера. Ракету Сирвеєр 1 вислали на Місяць 30-го травня з Кейпу Кеннеді на Флориді. Досі вони надіслали на Землю більше як 10.000 фотографій поверхні Місяця з району Моря Штормів, де в майбутньому мали б осісти астронавти під час першого лету на Місяць.

Д. Попадинець очолив Окружний Комітет Відділів УНС Монтреалю

Монтреаль, Канада. — У понеділок, 13-го червня тут у Домі Української Молоді при 120 Делут вулиці відбулися о год. 7:30 загальні збори Окружного Комітету Відділів Українського Народного Союзу, в результаті яких новообраний на недавній 26-ій конвенції УНСоюзу в Шикаго головний радний Дмитро Попадинець був обраний на голову цієї союзової округи. Збори відкрив і ними до вибору нової управи проводив дотеперішній голова Округи інж. Микола Граб, який і започаткував звітування Управи, привітавши приявного на зборах новообраного заступника головного предсідника УНСоюзу для Канади та директора Канадійської Канцелярії УНСоюзу Богдана Зорича. Опісля звітували дотеперішній заступник голови і секретар Округи Дмитро Попадинець, касир Павло Дубас та організаційний референт Остап Скверський, а за Контрольну Комісію Петро Цехош, на внесення якого, після оживленої дискусії над звітами, схвалено абсолюторію дотеперішній Управі. До нової Управи, крім гол. радного Дмитра Попадинця, як голови, були обрані: Павло Дубас — заступник голови Віра Гомонко — секретар, Роман Стефаник — касир та О. Скверський — орг. референт. До Контрольної Комісії ввійшли: інж. М. Граб, П. Цехош та Віктор Будковський. Новообраний голова Д. Попадинець, перебравши дальше ведення нарад, накреслив головні напрямні праці в окрузі для організаційної розбудови УНСоюзу на її терені. Заступник голов. предсідника УНС Б. Зорич у кінцевому слові з'ясував великі завдання УНС в Канаді в усіх ділянках національно - громадського, культурного і економічного життя, підкреслюючи, що в такій праці і при таких завданнях ніхто й ніколи не може дозволити собі на „передишку". Це відноситься зокрема до теперішнього конвенційного та вакаційного часу. Закінчивши своє слово закликом до дальшої і ще більше наполегливої праці для розбудови УНСоюзу, Б. Зорич опісля давав вияснення на запити в багатьох ділових справах. Для дальшого обговорення та устійнення праці в цій Союзовій Окрузі Б. Зорич залишився ще на наступний день.

Українська Медично-Харитативна Служба відбуде 18-го ц. м. Делегатський З'їзд

Мюнхен. — Українська Медично - харитативна Служба, колишній Український Червоний Хрест, переведе свої Загальні Збори, чи пак Делегатський З'їзд 18 ц. м. у своїй домівці при Дахауерштрассе 9/II, о год. 9 ранку. Головою Головної Управи був дотепер д-р Я. Гинилевич, головою Головної Ради проф. Г. Мартинець. Проголошений денний порядок передбачує 12 точок, між якими є звіти й вибір нових керівних органів. Із обширного надрукованого звіту, що його дістануть всі учасники з'їзду, виходить, що в минулому році з допомогових фондів УМХС видано допомог на загальну суму нім. марок 42.944.05 нім. мар., себто круглo 11.000 дол., при чому на медичну допомогу видано 11.807.60 нм та на матеріяльну допомогу у грошах і одягах — 31.136.45 нм. До цієї суми не враховано допомог, уділюваних окремими Станицями УМСХ. За лютий, березень і квітень 1966 р. видано допомог на суму 3.947.90 нм. З Фонду інвалідів дано допомогу на 621.04 нм., Фонду вдів, дітей і сиріт 705.65 нм. „амбуляторія УМХС прийняла за звітовий час 504 пацієнтів. УМХС втримує особливо близькі зв'язки з Українським Лікарським Товариством Північної Америки та Об'єднанням українців Америки „Самопоміч".

ПОМЕР ПЕТРО СЦІЛЕНИЙ, ДОВГОЛІТНІЙ СЕКРЕТАР 11-го ВІДДІЛУ УНС В ДЖАНСТАВН, ПА.

В суботу, 11-го червня ранком помер нагло на удар серця Петро Сціленний, довголітній секретар місцевого Відділу УНСоюзу в Джанставні, Па. Покійний був відданим союзовцем і секретарем у 11-му Відділі УНС. Товариств св. Михаїла. Останньо був він уже спенсьованим підприємцем - бізнесменом.

Покійний народився на Україні в 1888 році. Осиротив дружину Марію, семеро дітей, чотирнадцятьох внуків і чотирьох правнуків. Місцеві союзовці і громадяни відпровадили діяча на вічний спочинок, але збережуть надовго у пам'яті його працю для громади.

ВОЛОДИМИР КОХАН, ЕКЗЕКУТИВНИЙ ДИРЕКТОР КУК І ЙОГО ДРУЖИНА ПОМЕРЛИ НАГЛО В ВІННІПЕГУ

Вінніпег, Канад. (А. Курдидик — телефоном) — Українську Громаду в Вінніпегу, як і в цілій Канаді та поза її межами, до глибини потрясла сумна вістка, що тут у короткий черзі одне по одному померли колишній посол і теперішній екзекутивний директор Комітету Українців Канади, один з найвидатніших українських політичних і громадських діячів у Краю й опісля на еміграції бл. п. Володимир Кохан та його дружина Лідія з Книшів, рідна сестра м-гра Зенона Книша. Обидвоє померли на атаку серця. Світлої пам'яті Володимир Кохан дістав серцеву атаку в понеділок о год. 9-ій ввечорі й помер в дорозі до лікарні. Коли ж про це дізналася його дружина Лідія, також її серце не видержало болючої вістки й вона померла вкоротці після смерти свого мужа. Спільний похорон обидвох передбачений на четвер, 16-го червня на год. 9-ту ранку з катедрального храму на цвинтар.

Сл. п. Володимир Кохан народився в 1898-му році в Західній Україні, після закінчення студій був послом до польського сойму від Українського Національно-Демократичного Об'єднання (УНДО), згодом діячем очолюваного пок. Дмитром Палієвим Фронту Національної Єдности. Був членом дирекції „Центробанку". Поселившись, після скитальщини в Европі, на постійне в Канаді, став екзекутивним директором центрального Комітету Українців Канади. На цьому пості він в останньому віддавав найбільше уваги справам 75-річчя українського поселення в Канаді та справам Світового Конгресу Вільних Українців, для Програмової Комісії якого він приготовив велику книгу основних матеріялів, що мають стати базою для Конгресу. Смерть цього видатного і провідного діяча Канадійської України, після недавньої смерти такого діяча Американської України в особі сл. п. Василя Мудрого, є великою і незаступною втратою, яку в глибокому смутку прийняло українське громадянство.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ЗАПОВІДЖЕНО ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОБ'ЄДНАНОГО КОМІТЕТУ НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, Н. Й. (О. С.). Комітет Об'єднаних Американсько - Українських Організацій міста Ню Йорку — Відділ УККА, відбуде свої чергові звичайні загальні збори в суботу, 18-го червня 1966 р. в год. 6-ій вечором в приміщенні Українського Народного Дому. Крім звітів уступаючої та вибору нової управи, будуть порушені справи зв'язані з цьогорічним 9-им Конгресом УККА, вибору делегатів від організацій та платників Національного Датку, відзначенням роковин Івана Франка і т. п.

ЖЮРІ ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

З новообраної Управи О-МУА на останніх Загальних Зборах тієї організації в минулу суботу 11 червня ц. р. повідомляють, що повний склад жюрі для мистецьких виставок тієї організації становлять такі мистці: Михайло Осінчук, Антін Малюца, Микола Неділко, Петро Мегик і Михайло Черешньовський і з їх заступниками є Любомир Кузьма і Петро Андрусів.

ДОПОВІДЬ ПРО СХІДНЮ ПОЛІТИКУ НІМЕЧЧИНИ

Нюйоркський Відділ ОбВУА уладжує в суботу, 18-го червня 1966 р. в приміщенні Українського Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку, при 149 Друга Евню місячні сходини членів з доповіддю проф. Нестора Короля на тему „Дранг нах Остен і коли він почався". Початок о год. 7:30 вечора.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ДЕРЖИ ЯЗИК ЗА ЗУБАМИ

На зібранні управи Спілки кінематографістів України гостро критиковано мистців за наслідування західних зразків, перейнятих „буржуазною ідеологією".

Як виглядає творча діяльність кіномистців в Україні, сказав головний редактор Української студії Є. Загданський:

„У нас на студії не завжди прийнято говорити правду, особливо останнім часом мене стало хвилювати таке: ідe фільм, і ті товариші, які відзиваються про нього добре, виступають, а ті, хто думає інакше, мовчать". („Культура і Життя" з 15 травня).

ЯКЩО НЕ МАЄШ РЕКОМЕНДАЦІЇ...

Повну сторінку матеріялів подав часопис „Молодь України" з 22 травня під заголовком „Якщо бажаєш вчитися"... Але одного бажання мало. Щоб вступити, наприклад, до Підбузької професійно - технічної школи, що готує майстрів чоловічого і жіночого взуття, конче вимагають характеристику - рекомендацію від партії, комсомолу, профспілки або від керівників підприємств, установ управ колгоспів.

Якщо не маєш такої рекомендації - характеристики, не підходь навіть до порогу школи, інституту або університету.

ВЕРШКОВЕ МАСЛО І ПРИВАТНА КОРІВКА

— А як у нас, в Україні, стоїть питання з молочними виробами — звернувся кореспондент „Радянської України" (часопис з 8 травня) до міністра м'ясо-молочної промисловости УССР Л. Риженка.

На це міністер відповів, що виробництво деяких товарів передусім молочнокислих, „відстає від запитів населення".

„...Візьму для прикладу виробництво масла, — проілюстрував Л. Риженко. — Не таємниця, що був час, коли його не скрізь і не завжди можна було купити. Тепер становище різко змінилося... а попит на „масло зменшився. Зменшився тому, що багато колгоспників, робітників і службовців, які живуть у сільських місцевостях, тепер знову тримають корів".

ЩО МАЮТЬ РОБИТИ МАЙСТРИ ПЕНЗЛЯ І РІЗЦЯ

На зборах мистців у Києві партійний секретар А. Скаба виясних присутнім, що вони мусять робити після останнього московського партійного з'їзду:

„Мистці повинні свою творчість повсякденно допомагати партії виховувати совєтських людей". („Культура і життя" з 22 травня).

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Тиждень братських організацій

Біжучий тиждень присвячений у ЗДА відзначенню фратерналізму. Братські організації в своїх початках нагадували середньовічні ремісничі цехи, в яких члени знаходили забезпечення і спільну допомогу. Перші братські організації постали в Англії у XVIII сторіччі. Це були організації, головним завданням яких було давати грошову підтримку членові у випадку нездібности до праці, як також підмогу дружині й сім'ї члена у випадку його смерти. Згодом у статутовій діяльності цих організацій зайшли зміни. Деякі з них обмежились тільки виплатами „посмертного", бо забезпечення на випадок безробіття і нездібности до праці перебрали на себе інші, часто урядові установи. Діяльність братських організацій визначена була ще в XIX сторіччі спеціяльним законом в Англії, а потім і в інших державах.

У ЗДА братські організації почали поширюватися в другій половині XVIII сторіччя. В той час були це організації самодопомоги для працівників того чи іншого підприємства, щось ніби професійна спілка, яка приділювала головну увагу допомозі членам на випадок нездібности до праці чи смерти. Згодом засяг їх діяльности поширювався й усталювався. Братські організації творили доми для старих членів, сиротинці, лікарні, ба навіть виконували службу посередників у підшукуванні праці. Всі ці товариства від самого початку мали обмежений характер: організували означені групи людей, зв'язаних місцем праці, релігією, національністю.

Найкраще прослідити працю такої братської організації на нашій рідній українській організації. Перші поселенці у ЗДА відчули ще більше потребу самодопомоги, ніж давні задомовлені вже на американському терені громадяни, і братські організації виявились для них найкращою формою такої самодопомоги. Уже з перших років масового поселення українців у цій країні починається організація УНСоюзу. З цих перших почнів зросло велике діло. Тепер ми маємо в Північній Америці чотири українські братські союзи, а між ними найбільший Український Народний Союз, що пишається майже 80 тисячами членів і господарить забезпеченевою сумою 32 мільйони долярів. допомога на випадок хвороби. З цих малих починів зрос-

Успіх Українського Народного Союзу передусім у його національній ідеї. Цей наш Батько Союз у перших початках був не лише організацією, яка мала матеріяльно допомагати своїм членам на випадок потреби, — він ніс їм моральну й ідейну допомогу, згуртовуючи в одній організації. Впарі з тим виконував він і велику національну роботу: він став носієм української національної ідеї і своїм пресовим органом та іншими виданнями виховав цілі покоління українських людей. В цій праці Український Народний Союз стоїть на першому місці. За майже вісім десятиріч свого існування УНС провів ґрандіозну працю, і тому в цей тиждень братських організацій оглядаємо пройдений ними довгий шлях, а зокрема з почуттям вдоволення і радости оглядаємо шлях нашого Батька-Союзу, маючи всі підстави сподіватися, що в недалекому майбутньому охоплюватиме він у своїх лавах 100-тисячну громаду українців у ЗДА і Канаді.

Нові загадки Кремлю

Західня, зокрема американська дипломатія знову має клопіт із розгадуванням найближчих політичних плянів кремлівської верхівки. Різні познаки вказують на те, що можна чекати несподіванок, однак ці познаки суперечні своїм політичним характером. І так, насправді Москва не змінила свого становища ні в одній поважній міжнародній справі. Вона завжди проти міжнародної контролі в справах роззброєння — і через те практично всі розмови на тему роззброєння наперед виключають успіх; вона завжди вперто підтримує свою тезу щодо „двох Німеччин" — і через те виключена конструктивна розв'язка проблеми Німеччини й Берліну; вона продовжує ліцитуватись у пропаґандивних заявах з китайськими комуністами — і тому війна у В'єтнамі в совєтській термінології „аґресія американських імперіялістів", проти яких вона, Москва, активно допомагає Північному В'єтнамові.

А втім, своєрідною несподіванкою для Вашинґтону було те, що в своїх передвиборчих промовах у Москві прем'єр Алексєй Косиґін і „президент" Микола Підгорний відмежували президента Джансона від „деяких поганих дорадників з керівних кол Вашинґтону" у справі В'єтнаму, і ствердили, що „тверезі американські уми" стараються вийти з честю із в'єтнамської історії. Цей нібито лагідний, як на комуністичну фразеологію, підхід двох кремлівських „вождів" не знайшов послідовника в особі генерального секретаря компартії Брежнєва, який промовляв до своїх „виборців" у звичному лайливому антиамериканському тоні. І тому виступи Косиґіна і Підгорного стали таки загадкою. Поглибили її ще такі факти: кілька тижнів тому Москва підписала багатомільйонову трансакцію з ультракапіталістичною італійською компанією автомобілів „Фіят" щодо заснування її філії в СССР. Косиґін перебуває тепер з відвідинами у Фінляндії, де 10 днів тому був з відвідинами державний секретар Дін Раск. Під кінець минулого тижня відбулася в Кремлі таємна конференція міністрів закордонних і військових справ сімох держав комуністичного Варшавського пакту, а безпосередньо після неї совєтські маршали Малиновський, Вершинін і Гречко полетіли до Східнього Берліну на наради з військовими міністрами Східньої Німеччини, Польщі й Чехо-Словаччини. І вся ця метушливість відбувається перед приїздом 20-го цього місяця до Москви французького президента де Ґолля.

Відомо, що де Ґолль і совєтські правителі погоджуються в кількох пунктах: всі вони проти участи Америки у війні у В'єтнамі; всі вони проти активної участи Америки в справах Европи; вони також проти того, щоб Західня Німеччина мала безпосередній чи посередній доступ до атомової зброї. Однак, Франція таки не заступить союзу з ЗДА й іншими західніми альянтами — союзом з червоною Москвою. Зате де Ґоль може мати амбіції грати ролю посередника між Сходом і Заходом. Америка напевно не мала б нічого проти такого посередництва, якщо це допомогло б збудувати — за висловом Л. Б. Джансона — „мости" між Заходом і Сходом. Хоч у кремлівській пропозиції щодо паневропейської конференції „на вершинах" мається на увазі відсунути ЗДА від европейських справ, ЗДА цікаві, як Москва і де Ґолль уявляють таку конференцію.

Найсумніше те, що хід міжнародних подій у головній мірі залежить від Москви, і що західній дипломатії приходиться тільки реаґувати на московську ініціятиву, замість власною ініціятивністю і рішучістю ставити Москву в оборонну позицію. Так є й тепер. Захід очікує, „що станеться" — від Москви.

Лев Шанковський

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ

(Факти й домисли)

Під наголовком „Український націоналізм" світове пресове аґентство Ассошіейтед Пресс передало було 22 травня ц. р. таку вістку з Києва: „Під холодним дощем у столиці України зібралося кількасот людей, щоб мовчазно виявити протиставність українського націоналізму Москві. Вони склали квіти перед пам'ятником Тараса Шевченка, поета XIX сторіччя, співця звільнення від російського панування".

У той час українська преса у вільному світі переочила цю вістку і її не коментувала. Все ж таки немає вже сумніву, що власне ця вістка була причиною факту, що стільки чужинецьких кореспондентів, в кінці травня вирушило було до української столиці в погоні за сенсацією. Навіть старенький „Ню Йорк Таймс" потрудився, мабуть у перше за роки свого існування, вислати спеціяльного кореспондента до Києва для розшуків „українського націоналізму".

Кореспондент „Ню Йорк Таймсу", Пітер Грозе, не був у Києві осамітнений. На Київ відбувся справжній „наїзд" чужинецьких кореспондентів, у тому числі кореспондентів пресових аґентств Ассошіейтед Пресс, Ройтера, ДНБ, а також кореспондентів американських та европейських газет. Їхні кореспонденції з Києва появилися в американських, британських, французьких, німецьких, швайцарських газетах і навіть в „Індія Таймс". Читачеві стає ясно, що кореспонденти шукали в Києві підґрунтя українського націоналізму. Ось, наприклад, кореспондент Ассошіейтед Пресс інтерв'ював у Києві низку осіб у зв'язку з підпалом київської бібліотеки, що мав місце два роки тому. Інші кореспонденти звернули особливу увагу на справу арешту й засуду українських літературних критиків, Івана Світличного та Івана Дзюби.

Як це вже передавалося в „Свободі", кореспондент „Ню Йорк Таймсу" повідомив в одному із своїх репортажів, що Івана Світличного звільнено, а Іван Дзюба взагалі не був репресований. Вістку цю потверджують також паризьке „Фіґаро" й швайцарська „Нос Цюріхер Цайтунґ". У числі з 3 червня цієї газети читаємо:

„Москва, 28 травня, АФП. Як у суботу в Москві стало відомим, 41-річного українського літературного критика Івана Світличного звільнено без засуду, після того, як від лютого ц.р. він був ув'язнений в Києві з причини ніби поширювання антисовєтської літератури і за контакти з антисовєтськими організаціями за кордоном. Світличний, якого ув'язнено під час процесу проти Синявського і Даніеля, формально не був обвинувачений. За інформаціями з тих самих кіл, він тим часом признався, що мав контакти з підривними організаціями і поширював протисовєтські брошури. Але тому, що він побачив свої помилки, його звільнено без судового процесу".

У цьому контексті варто підкреслити хронологію. Отже, в суботу, коли в Москві стало відомим про звільнення Івана Світличного, було 28 травня. Того ж дня в столиці Канади — в Оттаві — відбувалася перед совєтською амбасадою велика українська демонстрація з протестом проти арешту й засуду Івана Світличного і Івана Дзюби. Напередодні тієї демонстрації, в п'ятницю 27 травня увечері секретар совєтської амбасади п. Мартиненко телефонічно передавав редакціям українських газет у Торонто, як теж редакціям англомовних і франкомовних газет у Канаді, „офіційне становище й пресове повідомлення в справі Івана Світличного й Івана Дзюби", в якому стверджувалось, що „Іван Світличний та Іван Дзюба не є заарештовані, ані не були засуджені", і що „вони обидва на волі". Цікаво, що такого „офіційного становища й пресового повідомлення" совєтська амбасада не подавала тоді, коли про арешт і засуд Івана Світличного та Івана Дзюби писала світова преса на підставі повідомлень низки пресових аґентств. Тоді вістки про арешт Івана Світличного та Івана Дзюби були надруковані на перших сторінках газети „Ню Йорк Таймс", „Нос Цюріхер Цайтунґ", „Манчестер Ґардіян" тощо, а репортери европейських газет телефонували до Москви й Києва і отримували потвердження цієї вістки.

Але повернімось до київської демонстрації. За останні роки створилась у Києві така традиція, що, в роковини перевезення домовини з тілом Тараса Шевченка на Чернечу гору в Каневі перед пам'ятником Тараса Шевченка збирались кияни, головно студентська молодь, складали вінки й квіти, співали „Заповіт". Уперше така демонстрація відбулася 1961 року, в соту річницю похорону Шевченка. 1861 року, 6 травня (ст. ст.) домовина з тілом Шевченка прибула до Києва, і кияни перенесли її до Хресто-Воздвиженської церкви над Дніпром, де наступного дня з тілом Поета приходили прощатися тисячі людей. 8-го травня (ст. ст.) домовину з тілом Поета виправили пароплавом до Канева.

Отож, почавши від 1961 року, в Києві відзначали цю річницю. Влада дивилася на ці святкування косо з двох причин: (а) святкування вирину̀ли спонтанно, без ініціятиви партії, (б) святкування збігалися якоюсь мірою з річницями смерти Головного Отамана Симона Петлюри (25. V.) і полк. Євгена Коновальця (23 V), на що, зокрема, влада та її органи безпеки дуже чутливі. Все ж таки влада мусіла ці святкування толерувати, бо це ж був вияв всенародної пошани до поета, що його влада анектувала як провісника „соціялістичної революції".

Тільки минулого, 1965 року під час святкування цієї річниці зчинилася перед пам'ятником Тараса Шевченка буча. Була чудова погода, і біля пам'ятника зібралося чимало людей. На п'єдесталі з'явився принагідний промовець, який почав виголошувати промову. Коли ж, нав'язуючи до слів Шевченка, промовець почав протестувати проти утисків української мови, міліція кинулась розганяти людей. Хтось почав співати „Заповіт", але міліція не зважала, перепроваджуючи арешти, головно студентів. З'явилися відділи міліції, що припинили демонстрацію. Опис цього факту доводилося читати в листі з Києва, адресованого у Польщу.

Цього року, як подає „Ассосіейтед Пресс", відбулася при дощовій погоді знову демонстрація киян перед пам'ятником Тараса Шевченка. Аґенство подає, що демонстрація ця була мовчазною, але знову за вістками з листів промовці перед пам'ятником гостро протестували проти повороту методів „культу особи" і проти арештів та засудів українських письменників. Промовці називали прізвища Івана Світличного, Івана Дзюби, поета Ігоря Калинця, мистецтвознавця Д. Гориня, прізвища арештованих малярів-абстракціоністів тощо. Якщо вірити цим вісткам, міліція тим разом не встрявала, даючи промовцям змогу закінчити промови.

Очевидно, кореспонденти акредитованих у Москві пресових аґентств і газет були негайно повідомлені про цю демонстрацію і громадою вирушили в Київ побачити на власні очі й почути на власні вуха про оце дивне і незрозуміле явище, що вони окреслюють як „український націоналізм". Вони багато про нього чули, але в його існування не вірили. Дивуватися їм не треба, бож чимало українських емігрантів, не виключаючи й колишніх націоналістів, ідуть їхніми слідами. В кожному разі, їхні кореспонденції свідчать, що на розшуках „українського націоналізму" оці кореспонденти провели ввесь свій час у цьому „приваблювому місті".

І якщо їхні повідомлення про звільнення І. Світличного правдиві, то цей факт дозволимо собі вважати сенсаційним. Маємо тут діло з виразною зміною рішення партійного проводу. У лютому рішили арештувати й судити, в травні рішили звільнити. Оця зміна не сталася ані з гуманітарних причин, ані тому, що І. Світличний „признався" в контактах з підривними організаціями, а тепер „побачив свої помилки". Для кожного, хто слідкував за цією справою від самого початку, ясно, що І. Світличний не передав за кордон щоденника й захалявних віршів Василя Симоненка. Коли ж влада збиралась його та І. Дзюбу вилучити з українського літературного процесу, то не за антидержавну діяльність чи може якісь протидержавні чи протипартійні твори (таких не було і нема), але тільки за те, що вони своєю блискучою літературною критикою старались піднести українську совєтську літературу на вищий рівень, рівень, що відповідав би духовим вимогам великого українського народу. Москва старається, за всяку ціну, втримати цю літературу на провінційному рівні.

Отже, звільнення Івана Світличного слід записати на рахунок тиску світової публічної опінії, яка, до речі, була і є насторожена процесом Синявського та Даніеля. Але київська демонстрація свідчить також, що до голосу прийшла українська публічна опінія. Який це могло мати вплив на рішення сучасного партійного проводу, покищо не збираємось судити.

Григорій Волянський
Інженер-архітект

ПРОБЛЕМА УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКОВНОЇ АРХІТЕКТУРИ

В рідному Львові перед „великим ісходом" наші інженери - архітекти в числі понад 30 осіб творили окрему Секцію при Українському Технічному Товаристві. Почесним головою був тоді сеньйор - архітект Нагірний, активним головою інженер-архітект Орест Гладкий, а містоголовою автор цієї статті.

В той час ми, як зорганізована цілість і як єдине суцільне представництво в тій ділянці, ухвалили рішучо обов'язковість розписування конкурсів на проєкти споруд української архітектури.

Відчувалося пекучу потребу двигнути вперед проблему нашої архітектури, зблизити її розв'язку спільними зусиллями до новітньої конструкції сталі й бетону і ступнево надати їй характеру нової доби.

Ця нелегка проблема захопила нас усіх особливо тоді, коли ми почули, що наші Владики зрозуміли вагу нашої постанови для добра української культури, привітали наше рішення з повним вдоволенням і вНедовзі після того розписали конкурс на проєкт відбудови збомбардованої семінарської церковці у Львові.

Ми тоді взяли масову участь в конкурсі, мавши як головну спонуку почуття обов'язку й бажання використати все своє фахове знання, щоб створити проєкт української церкви з характером новітньої епохи.

Нові осяги в конструкції будови з поміччю сталі і бетону відкрили цілий ряд можливостей у просторі. Прикметою новітньої архітектури стала сама істота суттєвих форм, — форм хоч скромних, нескомплікованих, одначе з динамічно відважними лініями, що послідовно випливають зі самої природи конструкції, поминаючи при тому ввесь, так би мовити, зайвий баласт.

Під час останньої війни Архикатедральний Храм св. Юра у Львові був пошкоджений і потребував ґрунтовного ремонту. Я мав самостійне бюро, і тодішній Архиєпископ Кир Йосиф Сліпий, в порозумінні з Митрополитом Кир Андреєм Шептицьким, заанґажував мене до технічного проводу і координації всіх робіт. І саме тоді мав я нагоду запізнатися ближче з глибокими думками Їх Ексцеленцій на тему конкурсів, журі, експертів та їх значення для розвитку збережених цінностей української церковної архітектури.

Кожний з нас відчував велику потребу глибшого зрозуміння нашої церковної архітектури. Треба було багато простудіювати в книжках, а головно проаналізувати на наочних об'єктах.

Ми приходили до переконання, що запроєктувати костел — невелика штука. Найбільш характеристичне заложення для костелу це „навове", себто однонапрямне приміщення, що дає враження коридору, який немов би кудись провадить. Щоб сильніше видвигнути це враження, застосовують ґотицький стиль, — і тоді зроджується підсвідомо бажання спрямувати свої думки до Того, що є там далеко нагорі, себто в небі, а не серед нас, в костелі, а цей дім — це тільки місце на землі, звідки люди звертаються до Всевишнього з молитвою. Отже психологічно оправдано це — „дім молитви". Сам зовнішній вигляд послідовно підкреслює цю клясифікацію: коли одна вежа є спереду костелу, то це немов руки, зложені в молитві, а дві вежі — це вже обидві руки, піднесені вгору з благанням до Всевишнього.

Наші рідні церкви мають зовсім іншу характеристику. Тут форма пляну це — знак хреста, одно- чи трираменного, менше чи більше розвиненого. Послідовно здіймаються вгору стіни, а відтак стеля з вглибленою формою хреста і переходом до відповідної кількости бань. Композиція надає такої своєрідної різноманітности форм і творить таку цілість простору, що створюється незабутнє враження найбільш урочистого вивінування для Найвищого Маєстату — немов ґрандіозна заля авдієнції Невидимого Всевишнього. В св. євангелії згадується: „де зійдеться вас троє в Моїм імені, я буду між вами".

Так що українська церква це справжній Дім Божий, де відчувається щось особливе, небуденне — немов хвилинна втеча від безнадійно стурбованого світу . . . в домі миру.

Із зовнішньої форми української церковці ми можемо правильно відчути і відтворити собі її нутро. Це і є одна з найголовніших прикмет і вартостей монументальної архітектури. І тут ми, українці, маємо чим величатися: логіка і щирість в нашій церковній архітектурі це немов віддзеркалення української вдачі. Затратити нам цього не вільно — це віковічні надбання нашого народу.

Порівняймо ще нашу церкву з типово російською, наприклад, відомою в Москві церквою св. Василія. Відразу завважуємо, як сильно різниться вона від наших цілим рядом бань і баньок у формі цибулі. Її нутро має зовсім інший вигляд, ніж ми могли б сподіватися, дивлячись на неї іззовні.

Творчість архітекта спирається на всесторонньому знанні мистецтва, конструкції та всіх ділянок, пов'язаних з будовою. Кожна значна будова вимагає значної суми грошей. Коли лікар стає перед поважною проблемою, зв'язаною з життям людини, він не вагається скликати консиліюм. Подібне обговорення проблеми потрібне між архітектами.

Збудовану одним архітектом наскрізь оригінальну церкву скритикують як жахливий анахронізм. Другому закинуть, що він накидає латинізацію своїм „костелом здеґенерованої форми". Третій могло б видатися спроєктував прямо геніяльну річ, але на нього накинуться з несподіваною критикою, що то нічого не дає, бо його ідея взята впрост із Греції, хоч дещо там змінено чи змодернізовано. Тож, мовляв, збудовано за гроші українських жертводавців чужий, запозичений архітектурний монумент. Коли один з тих же критиків порадив був поставити три бані на заложенні чужої старої святині — посипалася і на нього немилосердна критика. Тож невдоволення і огірчення всіх і одних супроти одних вимагає діяти так, щоб помилки не повторювалися.

По всесторонньому передуманні і при найбільш понадособистому підході належало б відновити давнє рішення про обов'язковість розписування широких конкурсів на проєкти споруд української архітектури. В тій цілі Т-во Українських Інженерів в Америці у порозумінні з Українським Технічним Т-вом у Канаді мало б зібрати адреси всіх наших архітектів у вільному світі, скомунікуватися з усіма ними і урядити якнайширший з'їзд, який прийняв би правильник конкурсів і створив Мистецьку Раду.

Мистецька Рада мала б складатися щонайменше з 5-ох осіб із академічними кваліфікаціями в монументальному будівництві і з всестороннім знанням української архітектури. Експерти з цієї Ради брали б участь як члени журі в конкурсах або як дорадники заінтересованих громад, духовенства, організацій чи поодиноких архітектів.

Передискутуванням біжучих проблем у самій Раді або в Секції архітектів можна було б запобігти зайвій закулісовій чи публічній критиці. Функції цієї Ради, як фахові поради, урядження конкурсів та виставок тощо, дали б Секції архітектів певну матеріяльну підставу для дальшої праці, а саме інвентаризації всіх українських церков у вільному світі, після чого можна було б повести дослідно - наукову працю історичного значення з клясифікацією мистецької вартости цих монументів української культури.

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(13)

Мирон завзято змагається зі стихією; він втомлений, але не може припинити бою. „Він чув, що послабни він тепер, опусти руки, знизи голос, і найближча хвиля принесе спустошення на все село, і велетень зареготеться всею своєю величезною хавкою і засипле, погребе, розторощить усе життя довкола". І він не подався, хоч був втомлений, хоч його щось стискало за горло. Він, як міг найголосніше кричав:

— На боки! На боки! На Радичів і на Панчужну! А тут не смій! Ані одного зеренця на ниви! Чуєш!

І так сталося. Громи вдарили в середину градової хмари, і хмари розділилися надвоє, а вітер розігнав їх на Радичів і на Панчужну, два ліси, що обмежали село від півдня і від півночі". Після того сили Мирона були вичерпані. Він мов неживий повалився на сіно, з його очей бризнули сльози, а з грудей видобувся непритомний сміх.

— Ха-ха-ха! Ха-ха-ха! А видиш! А видиш! Я дужчий від тебе! Ти таки послухав мене! Мусів послухати. Мусів піти туди, куди я велів! Ха-ха-ха! Ха-ха-ха!... Поки ще буря перейшла, він з головою заритий у сіно запав у глибокий сон" (II, 263).

Ми вже згадували, як його знайшла на оборозі мати і як вона турбувалася своїм синком, який хвалився своєю перемогою над громовицею. Для нас цікаве тут те, що 9-літній Франко такою напругою свого всього організму старається рятувати громадські поля. Цей Франко — це пізніший борець за соціяльну і національну справедливість, це автор „Каменярів" і „Захара Беркута" , це автор „Івана Вишенського" і „Мойсея", це в'язень польсько-австрійських тюрем, це кандидат на посла, це той, який співав:

Люди, люди, я ваш брат,
Я для вас рад жити.
Серця свого кров'ю рад
Ваше горе змити.

„Малий Мирон так і остовпів з наглого переполоху"

Це було в другій клясі нормальної школи отців Василіян у Дрогобичі восени 1864-го року, де Іван Франко починав свою міську освіту. Іванцьо покинув тривіяльну школу в Ясениці Сільній, і мати вписала його до міської школи, яку вели оо. Василіяни, але були зобов'язані мати також і світських вчителів, між якими був і поляк „Мелько", відомий як Валько з оповідання „Шен Шрайбен". До 1867-го року можна було вчителям карати учнів тілесно, і з цього права оо. Василіяни і цивільні вчителі гойно користали.

Саме на лекції вчителя „гарного писання" „малий мирон остовпів з наглого переполоху": Валько вибив одного християнського учня і одного жидівського (останнього за те, що писав узадгузь за старовинною привичкою свого роду) і шукав нової жертви своєї бестіяльської педагогіки.

„Мирон раз-у-раз дрижав, мов у лихоманці, йому шуміло в ухах і крутилося в очах, мов серед бурі. Йому так і мерещилося, що і його не мине ота буря, що кожний удар страшного вчителя паде на нього. Написані слова і стрічки скакали перед його очима, надувалися і переплутувалися, виглядали ще поганіше, ніж були направду. Він і сам не знав, коли перестав писати, — сіра паволока стояла перед його очима.

— То ти так пишеш? — гукнув Валько над його головою.

Мирон стрепенувся, вхопив за перо, талапнув ним у чорнило і поволік по папері мов тура за роги.

— Чи ти не знаєш, як держати перо?

— Не знаю! — прошепотів Мирон.

— Що? — ревнув Валько. — Я тобі не показував уже десять раз, не раз?

Мирон зачудовані очі встромив у розлючене Вальковє лице. Але замість відповіді Валько стиснутим кулаком ударив хлопця в лице. Малий Мирон, мов косою підтятий, повалився на лавку, а з лавки на підлогу. Кров обілляла його лице.

Сан Дієґо, Каліф.

ШЕВЧЕНКІВСЬКІ РОКОВИНИ

На початку квітня ц. р. українська громада урочисто відзначила Шевченківські Роковини. Розпочалася програма загальним співом „Заповіту" у супроводі гри на бандурі Віктора Китастого.

Доповідь про Т. Шевченка прочитав Василь Прохода, яку почав словами:

— Людині властиві стремління вищого духовного порядку, які є одвічними і понадматеріяльна сила не може їх знищити. У збірному суспільному прояві ці намагання творять душу народу в його релігії та творчості на полі мистецтва, в пісні, музиці, поезії, літературі. Виявляються вони словом своєї рідної мови, отим словом, яке на стороні душі українського народу поставив Тарас Шевченко.

Мистецьку частину розпочала хорова група молоді, проспівавши під акомпаніямент В. Китастого „Думи мої" та деклямуючи „Мені тринадцятий минало".

Андрійко Китастий надхненно продеклямував поему „Встає хмара з-за Лиману". Люда Матіяш та Елла Свірська виконали на піяно музичну в'язанку Г. Китастого до творів на слова Т. Шевченка. Із деклямаціями окремих творів Шевченка і про нього, виступали Ніна і Маруся Мирош, Елла та Лора Свірські, Надія Скоп, Лариса Хам та Оля Кревсун.

Брати Богдан та Ігор Кревсун виконали на піяно та скрипці уривок твору Бетговена.

Новаторською у цьогорічному святкуванні була деклямація англійською мовою Івана Ню „Минають дні", якого вміло підготувала його мати — декляматорка і знавець сцени.

Гриць Заяць незрівняний акордеоніст, майстерно виконав декілька пісень на слова поета.

Закінчив програму сольним виступом молодий бандурист Віктор Китастий, гідний пересмник свого талановитого батька, викликаючи гучні оплески присутніх.

Ол. С.

Проф. Р. Жук на новому становищі

Вінніпеґ. — Відомий український архітект, співробітник Л. Молодожанина при будові пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні, професор Манітобського університету в Вінніпеґу Радослав Жук дістав запрошення на професора архітектури в університеті Мек Гіл у Монтреалі, в Квебеку. В день 31. 5. перед виїздом проф. Жука з Вінніпеґу відбулося в ресторані Гілтон прощання — заходами УВАН у Канаді, що її членом є професор Жук із 1959 р. Зібрання відкрив президент УВАН у Канаді проф. Яр. Рудницький, підкреслюючи успіхи про. Жука в столиці українців Канади та бажаючи йому дальших успіхів на новому місці праці. Від Літературно - Мистецького Клюбу в Вінніпеґу прощав його п. Р. Коваль, від Мистецької Кляси УВАН у Канаді п. Л. Молодожанин, від мистців Америки п. Св. Гординський, від об'єднання письменників „Слово" д-р Марина Антонович-Рудницька, від Мистецької Кураторії пані Ольга Войценко, від своєї Школи малювання й рисування пані Катерина Антонович, від Алюмнів Обнови п. Віктор Денека, від Пласт-Приюту п. М. Гнатів, від української преси пані Галина Мухин і від Манітобського університету та його бібліотеки пан Сергій Мухин. Зворушений багатьма виявами пошани й прихильности проф. Жук у своєму кінцевому слові попрощався з Вінніпезькою громадою та висловив щиру подяку приявним, зокрема УВАН, за влаштування цього вечора. Закриваючи зібрання проф. Рудницький висловив надію, що проф. Жук і надалі вдержуватиме зв'язки з вінніпезькими українцями, з УВАН та іншими культурно - науковими установами та що його вклад у церковну архітектуру Манітоби залишиться не проминальним виявом української творчої снаги в культурній розбудові Канади.

А. Б.

Лос Анджелес, Каліфорнія

ВОЯЦЬКА ВЕЧІРКА

Від деякого часу праця у Відділі ОбВУА в Лос Анджелесі пожвавлюється. Цьогорічна першотравнева вечірка мала на меті підкувати громадянству за щорічну жертвенність для українських воєнних інвалідів і познайомити українській загал з цілло організації ОбВУА, крім допомоги інвалідам.

Голова Відділу ОбВУА інж. О. М. Тишовницький, привітавши присутніх, виголосив короткий реферат, вказуючи й на деякі важливі точки воякцького статуту як загальну мету організації.

Щодо збірки на воєнних інвалідів, то вона була успішна, принесла 354 доляри. і є надія що цьогорічна буде ще краща.

Згадуючи про визвольні змагання й нашу недавню державність, доповідач сказав, що за 200 літ від Полтавської битви забулася в нас традиція збройної боротьби за власну державу. А тому не було здисципліннованого стремління, не було витривалости цілого народу для закріплення власної державности. Боролася, кровавилася й гинула горстка ідеалістів на чолі з 3% всього народу, в 97% не рахуючись що приглядалися, а то й нищили власну державу махновщинами та іншими гуляйпільщинами. І зате тепер, вже майже пів століття, наш народ платить страшну ціну — яких 20-30 мільйонів закатованих та голодом заморених. Він ставить як приклад Фінляндію, десять разів меншу від України, і уважає, що намарне сподіватися, що хтось нам допоможе, як Україна така багата, а її сусіди такі голодні і чигають тільки на неї. Україна мусить сама здобувати свободу, її ї не подарують, як це роблять чорним у Африці. А ми не забуваймо, що до зубів озброєна армія Галлера, яку наші війська гнали в Чортківській офензиві, складалася з американських поляків.

Ансамбль „Богем" в складі Ф. Чорна, Р. Бересубко, Е. Слюсар, З. Шмалій, Н. Кручковська, А. Микитин, Е. Ерін проспівав: стрілецьку „Масву нічку", слова й мелодія Л. Лепкого, „Темну нічку" народну, в обробці М. Федорова, „Ішов стрілець" — М. Леонтовича. Варто, щоб цей септет виступав частіше він присмлий.

Найстарший січовий стрілець А. Прокопович мав доповідь про Українське море.

Про Листопадовий рейд прочитав свій спогад майор Микола Старовійт, а підполк. Гр. Маслівець подав в хронологічному порядку свої спогади. Напрацілші виступив ще раз голова вояків інж. Тишовницький з цікавим скечом, та проспівав сольо „Ой, чого, дубе" сл. Черкасенка, муз. Стеценка. Акомпаніювала п. Леся Куриленко-Вахнянин.

Д-р А. Вусик

Вашинґтон, Д. К.

СВЯЧЕНЕ В ПАРАФІЇ СВ. РОДИНИ

Кожного року українська кат. парохія св. Родини влаштовує „Свячене". Цього разу воно відбулось в залі Сейнт Ґреґорі при карпатській парохії цієї ж назви, 17 квітня.

До гарно накритих столів засіли присутні. Парох церкви св. Родини, о. Теодор Данусяр, благословив Божі дари для нашої великої Родини і звернувся з мольбою до Воскреслого Ісуса, щоб дав ласк для визволення України з-під московських кайдан.

Святочне слово виголосив дириґент церковного хору професор Микола Кормелюк. о. Т. Данусяр представив визначних гостей і також семінаристів, дияконів та отців з Духовної Семінарії святого Йосафата.

За цим слідували добре підготовані деклямації учениці Софії Царик та маленького Романа Кормелюка.

На закінчення мішаний церковний хор під орудою дириґента професора Миколи Кормелюка гарно виконав „Христос Анесте" та „Христос Воскрес". По Свяченім надворі коло церкви Сейнт Ґреґорі відбулися традиційні гаївки, що ними проводив проф. М. Кормелюк. І в усіх, молодих і старших, залишаться милі спомини з цього Свяченого. Паням, які не щадили свого труду для вдатного Свяченого, належиться глибока подяка!

Також треба згадати, що товариство Св. Імени 30-го квітня ц. р. в тій же самій залі влаштувало вдатну імпрезу для придбання фондів для парохії „св. Родини".

Мирон Пилипець

ВІДВІДИНИ НА „СОЮЗІВЦІ"

23-ий Відділ Союзу Українок ім. Ольги Басараб в Дітройті, Миш., під проводом голови п-ні Марії Ясінської та членів Управи пп. Марії Слупецької, Катерини Хомяк і Олени Дворянин заарганжував прогулку на „Союзівку". В понеділок 6 червня 38 учасників прогулки загостило до привітних приміщень „Союзівки", де перебували до середи 8-го червня. В тому часі зазнайомилися з всіми уладженнями „Союзівки", а з особливим подивом і признанням присутні оглядали декорації Едварда Козака на великій залі „Веселки". В часі побуту прогульковців о. проф. Притуляк правив Служби Божі. Зі „Союзівки" подалися прогульковці до Вашингтону, де плянують зложити поклін Тарасові та оглянути докладніше столицю, побуваюши в ній п'ять днів.

Нюарк, Н. Дж.

ВІДВІДИНИ У ВАШИНГТОНІ

6-го листопада 1965 року святкував Українсько - американський Клюб в Нюарку 10-ліття громадської праці панства Анни та Івана Настюків. Пан М. Литвин завдарунку Ювілятам з приводу тої події — зафундував коштовну прогулянку автобусом до Вашингтону, Д. К. для п. А. Настюк і її співробітниць за часів її головування у 28 Відділі СУА. А ту коштовну функцію сповняла вона 20 літ.

30 квітня вибралася група членок 28 Від. СУА з Нюарку на прогулянку і де які чоловіки членок СУА. Автобус був заплачений на два дні і мав возити учасників прогулянки по місцях, які з згідно з осудом організаційної референтки п-ні А. Дубас варто було побачити. Вона добре орієнтується у Вашингтоні. Вибирали, що найважніше. Спершу до Білого. Дому. Там товпи прогульковців. Довелося нашим Союзянкам трохи промокнути на дощі, дожидаючи черги на вступ до Білого Дому. Це однак непсувало їм доброго настрою.

Далі слідував Капітоль. Учасники ходили групами з провідником, який усе пояснював.

Потім удалася наша група на перекуску, а відсіля до замовленого мотелю, щоби відпочити та причепуритися на стрічу з 78 Відділом СУА у Вашингтоні. Голова пані М. Скасків, з мужом п. Скасків і секр. пані Є. Єнсен, котрі для нас всі справи полагодили.

Сердечно прийняли нас сестри-союзянки і угостили славною вечерою. Під час вечері привітала нас голова Вашого Відділу п. Скаськів. Відповідали їй п. Настюкова, п. О. Тарнавська, а теж додав кілька слів п. проф. Цяпка.

З милим враженням гарно перебутого вечора верталися ми до мотелю на нічліг. Щира подяка Управі 78 Від. СУА за приємні хвилини!

В неділю небеса змилосердилися і післали нам кращу погоду. По сніданні поїхали всі до церкви. Церковця провізорична, але дуже дбайливо улаштована. Парох о. Данусяр привітав учасників прогулянки. Під час Богослужби мали ми нагоду почути його проповідь. О. парох виявив своє становище щодо введення української мови в Богослужбах. Зазначив, що введення рідної (тут української мови) в Богослужбах є конечним, а введення англійської мови було б величезною шкодою для нас і могло б спричинити заникнення нашого обряду взагалі. Говорив це, як знавчив, з глибокого переконання, з глибини серця і душі. Звернувся з проханням до своїх парохіян, щоб по могли йому в тому важному ділі. Щоб помогли поставити науку українознавства на якнайвищому рівні, щоб парохіяни навчилися розуміти свою рідну мову, в якій буде відправлятися Богослужба.

Проповідь зробила на нас велике враження, бо таких проповідей ми не чуємо.

По Богослужбі поїхали учасниці прогулянки разом з членами місцевого Відділу СУА поклонитись пам'ятникові Батька Тараса, та зложити у його стіп вінок. Якраз сонце виглянуло з-за хмар і ми побачили пам'ятник у цілій його величі. П. Настюк і п. Скасків зложили у стіп пам'ятника вінок. П. проф. Цяпка виголосив коротке, зворушливе слово, відтак відспівали усі під проводом п. мгр. Городиської „Заповіт". Була це незабутня хвилина... Запрацювали фотоапарати, бо всі хотіли утривалити собі цей гарний момент.

Відвідали ми ще т. зв. „Мерія Шрайн", монументальну католицьку святиню-катедру. На її будову і улаштування пливуть пожертви з країн усього світу.

Пізніше деякі з учасників пішли оглянути Галерію мистецтва, а інші пішли на Арлінгтонський цвинтар, де похований сл. п. Президент Дж. Ф. Кенеді. Його могила, з вічним вогнем, лежить на горбику. Далі рядки-рядочки білих монументиків, могили воїнів, що зложили своє життя за добро своєї країни в різних місцях світу.

Треба було сідати до автобуса. І знова при веселій ґутірці і співах, минав час, аж опинились ми в Нюарку.

Милі спомини з тої прогулянки останеться на довго в нашій пам'яті.

О. Бемко

„КОСМІЧНІ" БРИГАДИ

Космонавт Юрій Гагарін, виступаючи на з'їзді комсомолу в Києві, розповів, як то він відвідував трикотажну фабрику „Киянка".

„З 12 квітня 1961 року, — сказав Гагарін, — тут створили „космічні бригади", до яких входить один космонавт. Робітниці за нього виконують плян-програму".

Проходячи фабрикою Гагарін запитав: „Мабуть важкувато працювати за себе і за космонавта та ще й перевиконувати виробничий плян?"

На це робітниці відповіли, що вони готові працювати, якби було й півсотні таких Гагаріних. (З „Молоді України" 30 квітня 1966).

Міннеаполіс, Міннесота

ПРАЦЯ УКМКЛЮБУ

29 квітня відбулися Загальні Річні Збори Українського Культурно - Мистецького Клюбу під головуванням інж. О. Филиповича і секретарюванням пані Олени В. Филипович в залі школи при церкві св. Юрія Переможця.

Голова Клюбу інж. Валентина Єрмоленко звітувала з діяльности Управи за час від 28-го травня 1965 р. по 29-го квітня 1966 р. За цей час було 17 сходин клюбу. В роботі Клюбу приймали участь — референти і доповідники: академік О. О. Грановський, проф. О. Корсунський, професор П. Петренко, інж. О. Филипович, проф. О. Костюк, д-р Сергій Єрмоленко, п. М. Гайдак, інж. В. Єрмоленко, п. Оксана Соловей, проф. М. Дербуш, проф. М. Михалевич, арт. маляр О. Булавицький, меценас В. Анастас, проф. Федір Луців, Роберт і Інна Еліот, та д-р і пані М. Гайдак.

Темами сходин були: Авторські вечори проф. О. Грановського і проф. М. Дербуша; „Новітня поезія в Україні"), „Нова історія України і реґабілітація розстріляної музи" — інж. В. Єрмоленко; „Молоді поети в Україні", „Літературна спадщина О. А. Кошиця" — проф. О. Костюк; „Географія України в поезії і прозі" — В. Єрмоленко, О. Костюк і С. Єрмоленко; „Сучасні поети Т. Шевченкові і вплив Шевченка на Закарпаття" — проф. О. Костюк і інж. В. Єрмоленко; „Життя і творчість Миколи Зерова і Драй Хмари, „Життя і творчість М. Ореста" — інженер О. Филипович, проф. П. Петренко, Яків Мороз і О. Головко; „Нові настрої в прозі на Україні" — п. О. Соловей; „Два обличчя Володимира Сосюри" — проф. М. Дербуш; 6-ий Літературний Конкурс СФУЖО, професор О. Костюк; „Теорія кельтського походження Руси" по матеріялам проф. С. П. Шелухина", „Відзначення 25-ліття з дня смерти проф. С. П. Шелухина" — д-р С. Єрмоленко, д-р О. Грановський і д-р М. Гайдак; „Шкільництво і бібліотеки в Україні" — проф. Ф. Луців; „Історія американського цивільного і судового права" — меценас В. Анастас і інші.

Для художнього читання літературних творів запрошувались: пані Оксана Бринь, Оля Останчук, Олена Карп'як - Венцаль, Ніна Еліот, Ніна Булавицька та інж. Ярослав Корсунський і студенти Надія Бринь, Галина Миронюк і Тарас Михалевич.

Управа Клюбу за звітний рік спромоглася вислати: На Фонд Катедри Українознавства $127.50; на УВАН — $23.27; і по $10 на Капелю Бандуристів, Об'єднання Письменників „Слово", ОНДЛ, УНФонд.

Контрольна Комісія признала роботу Управи Клюбу доброю і пропонувала схвалити Управі абсолюторію і подяку за сумлінну роботу.

До нової Управи ввійшли: голова — д-р Сергій Єрмоленко, заст. голови — проф. О. Костюк, скарбник Тетяна Янківська. Контрольна Комісія: інж. О. Филипович, інж. В. Єрмоленко і проф. О. Петрів.

Н. К.

● Королева Єлисавета надала рідні титули й відзначення 1.800 особам з нагоди роковин свого народження — як щороку. Цим разом між відзначеними є популярний актор-гуморист Пітер Селлерс, авторка кримінальних романів Нґайо Марш, одна „дісайнерка" мод, кельнерка, що впродовж 20 років працювала в кавярні в брітійському парляменті, — автобусний водій, який впродовж 20-ох років не мав нещасливого випадку і інші. 7 осіб стали досмертними членами палати лордів.

Ділимося сумною вісткою з членами Братства УСС і Українським Громадянством, що дня 23-го травня 1966 р. відійшов у Вічність на 72-му році життя і 46-му священства

бл. п.

о. МИКОЛА МАРКІВ

голова Станиці Братства УСС в Монтреалі, Канада, учасник першого бою УСС під Верецьками Вижніми в дні 28. IX. 1914 р., останньо душпастир церкви св. Михаїла в Монтреалі.

Похорон відбувся дня 26 травня 1966 року.

Прощай Дорогий Наш Побратиме!

ГОЛОВНА РАДА БРАТСТВА УСС

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що дня 30-го травня 1966 р. упокоїлася в Бозі, в Хшанові к. Елку, Білостоцьке воєвідство в Польщі, після короткої недуги на 73-му році життя, засмотрена Найсвятішими Тайнами наша Найдорожча ДРУЖИНА

бл. п. Евгенія зі Смулнів РІПЕЦЬКА

Похоронні обряди відбулися 2-го червня 1966 р. в Хшанові, а похоронена була Покійна дня 3-го червня, на рідній землі в Лісках к. Белза, після похоронних відправ в місцевій Українській Католицькій Церкві.

В глибокому жалю

МИРОСЛАВ РІПЕЦЬКИЙ — муж, у Польщі
Рідня на еміґрації в ЗДА і Канаді

В 25-ту річницю смерти, нашого Найдорожчого СИНА

Зиновія М. Кулина

ученика 8 кл. Академічної Гімназії у Львові, замордованого НКВДистами, в замарстинівській тюрмі у Львові, в червні 1941 р., замість квітів, на вічний Його могилу, складаємо 100 долярів

на УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ в РИМІ.

Родичі — ПЕЛЯГІЯ і МИХАЙЛО КУЛИК
Рочестер, Н. Й.

Ділимося сумною вісткою з Рідними та Знайомими, що в середу, 11-го травня 1966 року упокоївся в Бозі на 80-му році життя і 53-му році священства наш Найдорожчий БРАТ та БАТЬКО

о. ІВАН СЕНДЗІК

бувший декан нижанківського деканату, парох сіл Горуцько, Модрич, Стібно, Міжнець і Дроздовичі.

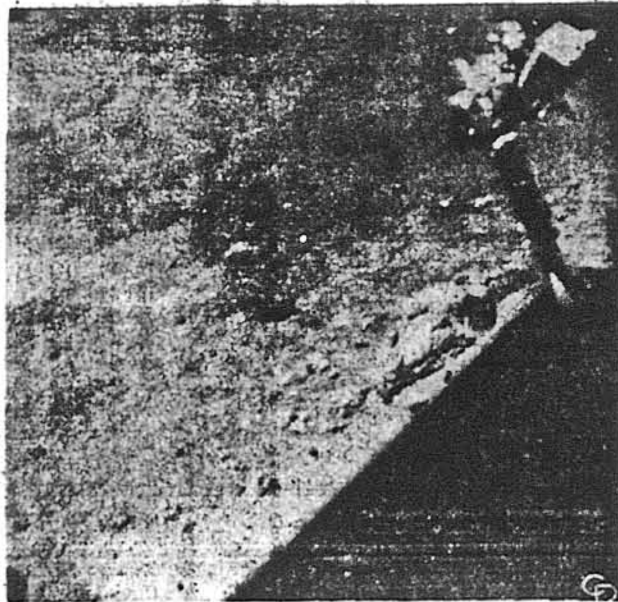
Похоронений 13-го травня 1966 року на цвинтарі в Янові коло Львова.

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ будуть відправлені в сороковий день після смерти:
Понеділок, 20-го червня 1966 р., о год. 8-ій рано в Укр. Кат. Церкві Царя Христа при Каюґа вул., Філядельфія, Па.
Вівторок, 21-го червня 1966 р., о год. 9-ій рано в Укр. Кат. Церкві Пресвятої Богородиці, Бріджпорт, Конн.

В глибокому смутку:

АННА ЧЕРНЯВСЬКА — сестра з рідньою
ТЕОДОЗІЯ і МИРОСЛАВ СЕНДЗІК — син з рідньою

СИРВЕЄР ШЛЕ ДАЛІ ФОТОГРАФІ З МІСЯЦЯ

Космічна ракета Сирвеєр, що причалила до Місяця, продовжує висилати фотографії місячної поверхні. На фото: довгий на 18 інчів камінь поблизу ракети.

Гартфорд, Конн.

„АСТРОНАВТИ" ТАНЦЮЮТЬ АРКАНА...

Це звучить мало правдоподібно, але вони справді танцювали аркана цілим колом, і то не на землі, а десь далеко в космосі поміж зіркаме...

Ділялося це 1-го травня цього року на забаві пластового новацтва в Гартфорді. Довголітня виховниця новацтва, Ніна Вересюк, вичуваючи зацікавлення дітвори, влаштувала цю імпрезу під знаком „Зор'яної гостини" — польоту в космічні простори. Новаки-астронавти у срібних охоронних одягах та шоломах всідали до „правдивої" ракети, щоб полетіти назустріч місяцеві й зіркам. Місяця й зірок грали, зрозуміло, новачки. Вони привітали наших астронавтів, українським звичаєм, хлібом і сіллю. Там теж вітали їх червоний Марс і зелений Юпітер, там відбулася і зустріч з... марсіянськими новаками.

На зміну тематиці з наукової фантастики приходили і казкові сцени: карооканічка плила небом на місяцеві-човнику, веслуючи весельцем срібненьким, то знов Дрімота, Золоті Пісні та Сни Рожеві в дотепно виготовлених костюмах, колихали до сну дитину.

Після вдалої вистави прийшла, як звичай велить, смачна перекуска у підготові пань з Пластприяту, а далі дитячі забави під проводом сестричок та братчиків.

Треба з радістю відмітити, що провід Станиці постарався, щоб батьки могли купувати книжечки для своїх дітей. Треба сказати по правді, що станок з українськими дитячими книжечками не був ні хвилини без зацікавлених покупців.

Програму доповнила казка-розповідь Лесі Храплиної „Про зірку, що хотіла зійти на землю". Опісля авторка обговорила в окремій гутірці з батьками новацтва актуальні виховні проблеми, зокрема проблеми нашої дитячої літератури.

Особливо зворушлива була хвилина, коли вдячні батьки вітали квітами сестричку Ніну Вересюк, відзначаючи десятиліття її праці з новаками на терені Гартфорду. Завдяки своїм педагогічним здібностям та вмілому підходові до дітей, зуміла ця сестричка зацікавлювати новаків щораз новими працями та задумами, і у висліді виховала громадку цікавих та бадьорих хлопців з якнайкращими завдатками на повновартісних українців. Двох з них вже стали „братчиками" та допомагають їй в праці з новаками.

Тільки той, хто сам працював з дітьми, зможе оцінити, скільки труду та зусиль коштує такий радісний і легкий „аркан у космосі". Але труд той певно не змарнований, бо враження з цієї і подібних імпрез залишаються у свідомості дітей. Місяць із зірками на сцені співали:

Стануть діти підростати,
Україні помагати
І здійсняться сни...

Н.

З НОВИХ ВИДАНЬ

„Гей там на горі Січ іде..."

(Гей, там на горі Січ іде... Пропам'ятна книга Січей. Зібрав і упорядкував Петро Трильовський. Едмонтон, Канада, 1965, ст. 416)

Галицькі товариства „Січі" і „Соколи" відограли в історії національного відродження галицької й буковинської волостей визначну ролю, бо вони скріплювали не тільки фізично, але й духово тодішню українську громаду, у першу чергу молодь, вони привчали до організованої праці в гуртах, сталили характери і тим дали основи для творення українських військових частин в часі наших визвольних змагань.

Українські „Соколи" були віткою загально слов'янської організації, а „Січі" були питомо українською організацією, яка офіційно мала спортовий характер і назву руханково - протипожежного товариства, а в дійсності була національно-виховною організацією як я вже згадав на початку цих рядків. Та все таки Січ виконувала і ту важку роботу в господарському житті села, а саме вела боротьбу з пожарами, які були частими руїнниками селян, бо обов'язкових обезпечень від вогню в тих часах ще не було. Січовики проходили вишкільні курси для боротьби з пожежами, мали потрібний виряд, і обов'язком кожного члена було на голос трубки чи церковного дзвона, являтися на місце пожару і гасити пожар. „Соколи" були поширені більше по містах, а Січі мали свою основу по селах. Січовики були членами або прихильниками української радикальної партії, бо й від проводу цієї партії почалася організація „Січей".

Перша Січ була заснована 5-го травня 1900року в селі Завалля над Черемошем на галицькому Покутті, а основником її був д-р Кирило Трильовський, адвокат і громадський діяч, посол до австрійського парляменту і згодом голова Боєвої Управи Українських Січових Стрільців (УСС).

Для відзначення 65-річчя повстання першої Січі і розвитку січового руху, син покійного д-ра Трильовського, Петро Трильовський у Едмонтоні, започаткував створення комітету для відзначення цих роковин, і зредаґував пропам'ятну книгу „Січей", яка появилася недавно. На 416 сторінках цієї книги зібрано багато цікавого матеріялу про повстання і розвиток січової організації, авторства і самого засновника „Січей" і його колишніх співробітників, як також спогади, колишніх членів і прихильників січового руху. Багато ілюстрацій, деякі унікальні й тому не дуже виразні, січові пісні з нотами та коротка згадка про Січі в англійській мові, роблять цю історію січового руху важним документом нашої боротьби за свої права. Книжка прикрашена обкладинкою з малюнком Е. Козака, що зображує похід січовиків. Цю книжку варто перечитати нашій молоді, щоб вона пізнала, якими шляхами і з якими перешкодами творилася „Нова Січ" на західньо - українських землях.

О. З.

Посмертні згадки

ВАСИЛЬ КОРІНОВСЬКИЙ, довголітній член 11-го відділу Бр-ва Св. Арх. Михаїла в Джанставн, Па., помер 22 травня 1966 р. на 79 році життя. Покійний походив родом з села Стряжика повіт Лісько, Зах. Україна. Полишив дружину Теодору, чотирьох синів і три доньки. Похорон відбувся 25 травня з погребового заведення до Гр.-Кат. Церкви а відтак на Гр-Кат. Кладовище св. Володимира при участі родини Союзівців і знайомих.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа Бр-ва

ВАСИЛЬ ВОРҐУЛЬ, довголітній секретар Т-ва Вільна Україна — 200 Відд. УНС в Озон Парк, Н. Й. і делеґат на 26-ту Конвенцію, помер ненадійно дня 6 травня ц. р. Покійний народився 1892 в с. Помоняти, пов. Радехів Зах. Україна. До Америки прибув 1909 р., до УНС вступив 1913. Полишив в глибокому смутку дружину Теклю, 4 синів з невістками і дочку з зятем, 14 внуків і сестру вдову зам. Вовк. Похорон відбувся 10 травня ц. р. з церкви св. Марії на цвинтар Сайпресс Гіллс в Брукліні.

Вічна Йому Пам'ять!
Л. Балук, секр.

МИХАЙЛО ЗИНЬО

(ПОСМЕРТНА ЗГАДКА)

Михайло Зиньо, народжений 27 вересня 1893 р. в Одрехові, повіт Сянік. Покінчив 8 кляс гімназії в Сяноці в Сяноці в 1914 році. Був мобілізований до австрійської армії і приділений до канцелярії в Перемиському гарнізоні.

По скінченню війни повернувся додому. Польща хотіла забрати його до польської армії, він відмовився, за що його арештовано і відправлено до краківської тюрми. Засудили його до смертної кари. Але Галичина ще не була признана Польщі, і його звільнили по 6-ох місяцях.

Коли повернув додому, задумав іти вчитися на священика і вступив до Львівської Духовної Семінарії. Та польські війська розігнали Семінарію і Михайло Зиньо знову прийшов додому.

Перейшов він Карпати і в Чехословаччині вступив на Карлів університет, де покінчив математику і фізику, а додатково ще і землемірство. Не думав вертатися додому, бо в Польщі він посади не міг дістати.

Його брат спровадив його до Америки в 1929 році. В Америці від 1930 року було безробіття, він не міг дістати роботи і був на міській допомозі. Спочатком другої другої світової війни він дістав роботу в летунській фабриці, де працював в інженерському департаменті довший час. Пізніше працював в Нюарку і на дорогах нюйорського стейту. В 1958 році пішов на пенсію.

Помер 23 квітня 1966 в парку в Йонкерсі на удар серця. Похоронено його на цвинтарі св, Йосифа 27-го квітня.

Хай американська Земля буде йому легкою.

Брат

● **Індія сильно загрожена епідемією холери.** Міністер здоровля проголосив, що впродовж найближчого року захворіє холерою приблизно 200.000 осіб, з чого одна четвертина, 50.000 осіб, мабуть помре. У 1950 році 100.000 осіб померло в Індії на холеру. З усіх південно-азійських країн Індія, як найгустіше заселена і найбідніша на власні харчі, завжди найбільше терпить від епідемії холери.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ
Українського Народного Союзу

П'ЯТНИЦЯ, 17-го ЧЕРВНЯ 1966 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Укр. Січ — 170 Відд. в год. 6-ій веч. в домівці УНДому. На порядку: звіт делеґатів з 26 Конвенції УНС, як також можна буде забрати дивідендові чеки на 1966 рік. — Д. Дидик, секр.

СУБОТА, 18-го ЧЕРВНЯ 1966 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Укр. Допом. Т-во Дністер — 361 Відд. повідомляє, що місячні збори о год. 7:30 веч. в власній домівці при 119 Ave. "A". На порядку деннім: звіти — фінансовий, організаційний, з 26-ої Конвенції та справа 40-літнього Ювілею Т-ва. Просимо ласкаво наших членкинь і членів, прибути на ці збори чисельно, бо це останні передвакаційні збори. — В. Вишиваний, предс., В. Яськів, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 234 Відд. о год. 7:30 веч. в УНДомі. В програмі: звіт делеґатів з 26 Конвенції УНС. — І. Іваник, секр.

АМБРІДЖ, Па. Звичайні місячні збори членів 161 Відд. УНС о год. 7-ій веч. Проситься чл. прибути. — Управа.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. Місячні збори Т-ва І. Франка — 372 Відд. о год. 6:30 веч. на залі, як звичайно. На порядку: звіт делеґата з 26-ої Конвенції УНС. Секретар буде вже скоріше пів год. на залі до збирання чл. вкладок. — П. Шило, секр.

ЧЕСТЕР, Па. Піврічні збори Т-ва Т. Шевченка — 156-ий Відд. о год. 7:30 веч. Проситься чл. прибути на збори. — В. Новак, секр.

НЕДІЛЯ, 19-го ЧЕРВНЯ 1966 Р.

ВЕСТ ІСТОН, Па. Піврічні збори Т-ва Б. Хмельницького — 137 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр.-Ам. Горож. Клюбі. На порядку: звіт за минуле півріччя, звіт делеґата з 26 Конвенції УНС. Проситься чл. прибути. — Гр. Пращик, предс., М. Колодруб, кас., С. Колодруб, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. Дж. Піврічні збори С-ва Любов — 37 Відділ о год. 3-ій по пол. в УНДомі, 214 Фултон вул. На порядку: звіти — Управи, делеґатки з 26-ої Конвенції УНС і інші важні справи. Між іншим справа 50-літнього Ювілею С-ва. — Анна Гнатюк, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. Місячні збори 370 Відд. в приміщенні школи св. Михаїла при 565 Джордж Стріт. Збирання вкладок почнеться вже о год. 9-ій рано. — В. Ґіна, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 206 Відд. о год. 1-ій по пол. в парафіяльній залі, 74 Гаррис Еве. На порядку: звіт делеґатів з 26 Конвенції та інші Відділові справи. — Управа.

АКРОН, Огайо. Загальні місячні збори 295 Відд. о год. 2-ій по пол. в церковній залі, 1866 Бравн вул. На порядку: звіт з 26-ої Конвенції УНС. Проситься чл. вирівняти на зборах залеглі вкладки. — Т. Кост, предс., С. Мотрович, кас., В. Пулк, секр.

БОФФАЛО, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая – 127 Відд. о год. 11:30 перед пол. при Фільмор і О'Нейда вул. На порядку: звіт делеґатів з 26 Конвенції, Побір вкладок відбувається кожної неділі у вище згаданому часі і місці. — І. Була, гол., п-ні М. Гаравус, фін. секр., П. Гаравус, кас.

БЕТЛЕГЕМ, Па. Місячні збори Б-ва св. Димитрія — 288 Відд. о год. 2-ій по пол. в домі У.-А. Гор., 817 Lynn Ave. Проситься чл. прибути та вирівняти свої вкладки. — А. Данилюк, предс., В. Заґвоський, кас., Д. Мушастий, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Йосафата — 217 Відд. о год. 2-ій по пол. в в залі Укр.-Ам. Клюбу, 292 Гудсон Аве. Є важні справи до вирішення. — К. Шевчук, предс., Ф. Голод. фін. секр., С. Мартинюк, касир, В. Колданський, рек. секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Т-ва І. Франка — 83 Відд. о год. 12-ій дня в Укр. Горож. Клюбі, 847 Н. Френклін вул. Проситься всіх чл. прибути на Збори, вплатити належні вкладки й вислухати звіту делеґатів з 26 Конвенції УНС. — Р. Карбівник, гол., С. Гавриш, секр.

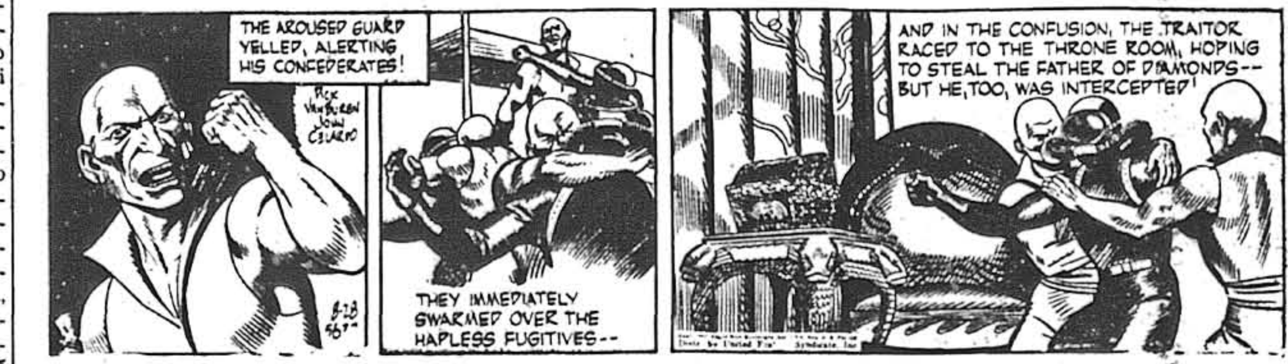
ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва І. Франка — 97 Відд. о год. 2-ій по пол. в церковній залі, ч. 47 Hope Ave. Проситься чл. приходити на збори. — Управа.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Піврічні збори Т-ва Т. Шевченка — 42 Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі, 237 Говп Еваню. На порядку: звіт делеґатів з 26 Конвенції і видача дивідендових чеків. Є побажане, щоби чл. підписували свої дивіденди на фонд Наглої Потреби. — В. Марущак, рекор. секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Збори Т-ва Подільська Січ — 8 Відд. в церковній залі о год. 2-ій по пол. На порядку: звіт з 26-ої Конвенції УНС. Проситься вплачувати свої вкладки на зборах. — Управа.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 64 Відд. о год. 2:30 по пол. у Вінярського на 482 Мейн вул. в Патерсоні. Проситься чл. прибути. — Ів. Бурний, секр.

ТАРЗАН, Ч. 5637. Всіх заарештували!

Збуджений вартовий закричав, алярмуючи своїх союзників!

Вони негайно оточили нещасливих втікачів...

А втому замішанні зрадник побіг до тронної кімнати, сподіваючися викрасти батька діамантів... Але і його також затримали!